

1930-luku: ääri-ilmiöiden aika

1930-luvun Suomi oli vielä maatalousyhteiskunta, vaikka kaupungit kasvoivat. Vuosikymmenen alkupuolella maailmanlaajuinen lama näkyi myös Suomessa puutteena. Yhteiskunnassa ääriilmiöiden voimistuminen sai erityisesti Lapuan liikkeessä muotonsa. Kansallinen ilmapiiri oli kireä ja levoton. Vuosikymmenen loppua kohden taloustilanne parani ja yhteiskunnallinen koheesio vahvistui. Samaan aikaan kansainväliset jännitteet lisääntyivät. Vuosikymmenen lopulla Suomen ja Neuvostoliiton välille syttyi sotaan. Toinen maailmansota esti Helsinkiin kaavailut olympialaiset. Asuntorakentamisen vauhti vaihteli. Heikoimpana vuotena 1933 valmistui noin

tuhat asuntoa, mutta kun rakennustoiminta jälleen vilkastui, rakennettiin vuonna 1938 jo noin 7 000 asuntoa. Rakentaminenkin muuttui. 1920–1930-lukujen vaihteessa funktionalismi toi avoimet korttelirakenteet ja kadotti selkeät erot katu- ja piha-julkisivun väliltä. Alvar Aalto – yksi suurimmista suomalaisista arkkitehteistä – edusti usealla tältä vuosikymmeneltä historiaan jääneellä rakennuksella tyyliisuutta. Rakennuksista aikakauden kehitystä voi laajemmin nähdä vaikkapa kansanvallan keskeisen näyttämön eduskuntatalon rakentamisessa. 1930-luvun lopulla alkoi myös uuden lastenlinnan rakentaminen vanhan tilojen käytyä ahtaiksi.

Eduskunnasta oli järjestetty suunnittelukilpailu jo vuonna 1908. Tuolloin voittanutta ehdokasta ei kuitenkaan voitu toteuttaa muun muassa keisarin vastustuksen johdosta. Itsenäistymisen jälkeisen toisen kilpailun voittajan ehdotus valmistui lopulta vuonna 1931. Kansanvallan symboli syntyi aikakaudella, jolloin kansanvalta haastettiin tiukasti Lapun liikkeen toimesta.

Kuva: Fred Runeberg, Helsingin kaupunginmuseo

Vuonna 1936 eli juuri ennen talvisotaa valmistunut Tilkan sotilassairaala toimi Suomen Puolustusvoimien keskusotilassairaalana aina vuoteen 2005 asti.

Kuva: Constantin Grünberg, Museovirasto

1930-luvun suomalaisen funktionalismin suuri nimi Alvar Aalto suunnitteli muun muassa Kotkan Sunilan alueen tehdasrakennukset sekä asuntoalueen asemakaavan ja asuinrakennukset.

Kuva: Soile Tirilä, Museovirasto - Musketti

Uuden lastensairaalan hanke oli viivästynyt sekä maailmanpoliittisten tapahtumien että taloudellisten syiden johdosta. Vuosien 1936–38 talousarvioissa myönnettiin vihdoin varat suunnitteluun.

Kuva: Teuvo Kanerva, Museovirasto